

Ringsted – Femern Banen

Notat om Habitatdirektivets art 6. stk. 4 i relation til Natura 2000 konsekvensvurderinger af Ringsted – Femern Banen.

1 INDLEDNING

Der er gennemført konsekvensvurderinger i henhold til Habitatbekendtgørelsen i forbindelse med den foreliggende miljøredegørelse /1/. Det er sket på baggrund af en afgørelse fra EU-domstolen i maj 2014 /2/ om brug af undtagelsesparagrafen i EF-Habitatdirektivet /3/, den såkaldte artikel 6, stk. 4. Det drejer sig om anvendelse af kompenserende foranstaltninger og orientering af EU-kommissionen, hvis sådanne foranstaltninger skal gennemføres for at afbøde virkningen af en påvirkning på naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget i et Natura 2000-område.

Bestemmelserne i artikel 6, stk. 4, finder anvendelse, når resultaterne af den foreløbige vurdering i henhold til artikel 6, stk. 3, er negative eller usikre. Dvs.:

1. Planen eller projektet vil skade områdets integritet
2. Det er usikkert, om planen eller projektet ikke kan skade områdets integritet.

Definitionerne af 'afværgeforanstaltninger' og 'kompensationsforanstaltninger' er foretaget på baggrund af Naturstyrelsens vejledning vedrørende artikel 6, stk. 4, i Habitatdirektivet /4/.

I forbindelse med habitatdirektivets artikel 6 skal der skelnes klart mellem afhjælpende foranstaltninger (= 'afværgeforanstaltninger') og kompensationsforanstaltninger.

Udtrykket 'kompensationsforanstaltninger' er ikke defineret i habitatdirektivet. På grundlag af erfaringerne kan der skelnes på følgende måde:

- afhjælpende foranstaltninger i bred betydning er foranstaltninger, som tager sigte på at minimere eller helt ophæve de negative virkninger på et område, som gennemførelsen af en plan eller et projekt vil kunne resultere i. Disse foranstaltninger er en integrerende del af specifikationerne for en plan eller et projekt.
- kompensationsforanstaltninger i snæver betydning er uafhængige af projektet (herunder eventuelle afhjælpende foranstaltninger). De har til for-

mål at ophæve de negative virkninger af planen eller projektet, så den globale sammenhæng i Natura 2000-nettet bevares.

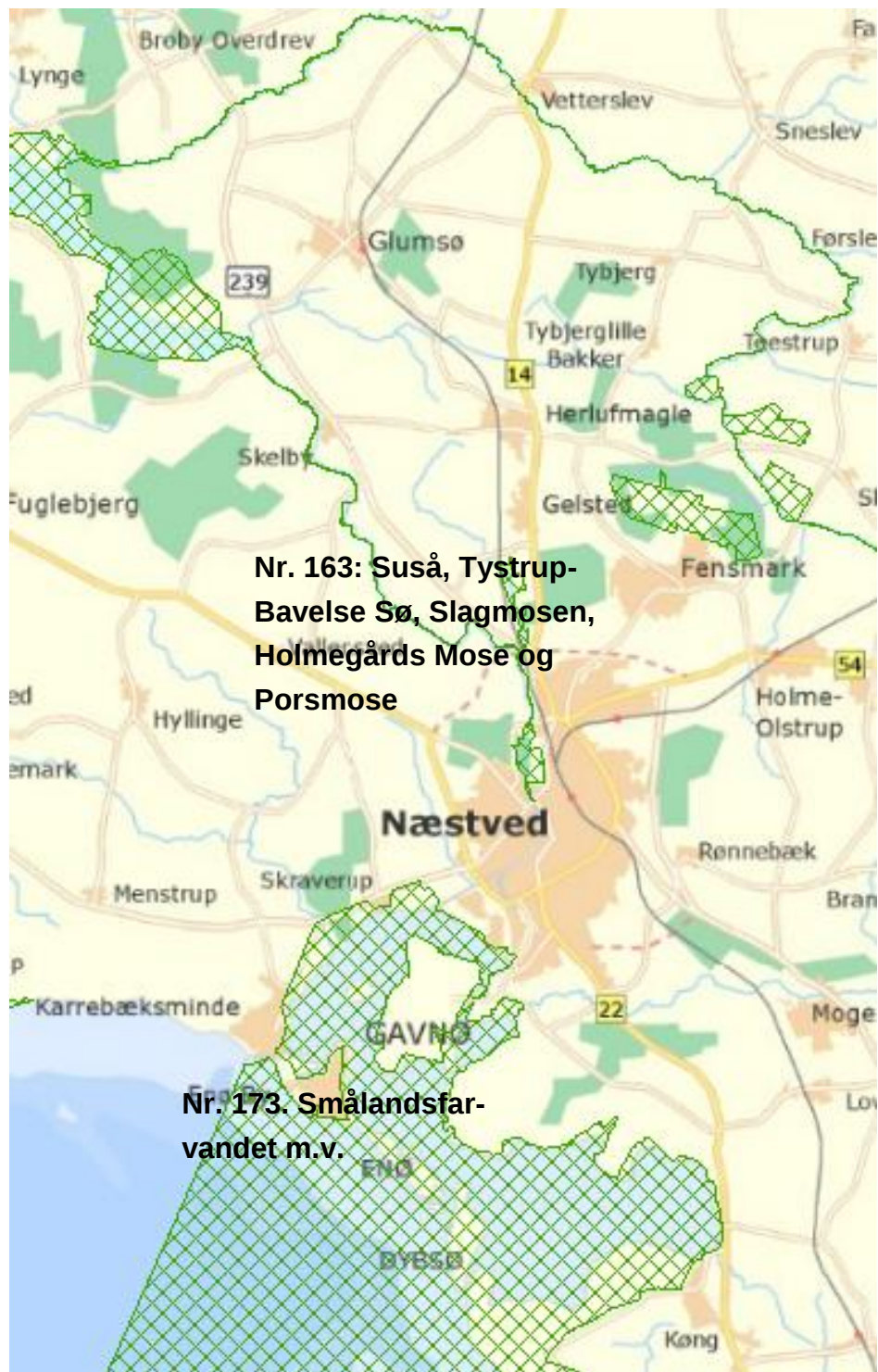
Det er på denne baggrund vurderet om formuleringer i de foreliggende Natura 2000 konsekvensvurderinger skal præciseres ift. de beskrevne foranstaltninger, både på grundlag af de eksisterende konsekvensvurderinger og de supplerende undersøgelser, der er foretaget for projekterne ved Engmosen, Vasegrøften og Valmosegrøften.

2 BESKRIVELSE AF OMRÅDERNE

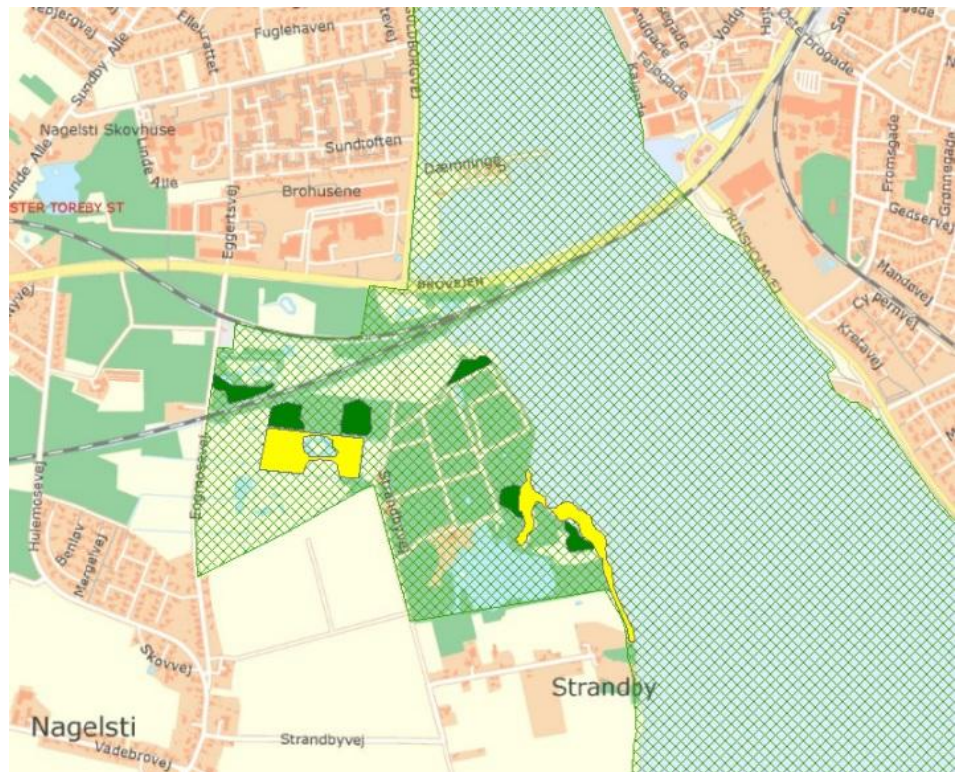
Jernbanen mellem Ringsted og Rødby løber gennem eller nær Natura 2000-områder på flere delstrækninger, som angivet på figur 1 og figur 2. Det kan ikke undgås, at udbygning skal ske i de områder banen går igennem. Men da den eksisterende bane er forberedt til et ekstra spor, er det et meget begrænset areal i Natura 2000-områderne, der potentielt vil blive berørt af anlægsarbejderne.

Banen forløber igennem Natura 2000-område nr. 163 og 173, hvor der er gennemført egentlige konsekvensvurderinger: Natura 2000-område nr. 163 strækker sig langs med Suså på en strækning af omkring 85 km., fra lidt vest for Rønnede til midt i Næstved by. Natura 2000-område nr. 173 strækker sig fra Smålandsfarvandet nord for Lolland og omfatter Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand.

Herudover er det vurderet, om der kan komme væsentlige påvirkninger ind i de tilstødende Natura 2000-områder: Nr. 177. Maribosøerne og Nr. 175. Horreby Lyng. Konklusioner af undersøgelser og vurderinger af de tilstødende områder er, at projektet ikke medfører væsentlige påvirkninger.

Figur 1. Oversigt over habitatområder på strækningen fra Ringsted til syd for Næstved. Arealer omfattet af Natura 2000-område nr. 163 og nr. 173.

Figur 2. Oversigt over habitatnaturtyper (gul og mørkegrøn) på land i Natura 2000-område nr. 173 på Lolland samt områdets udbredelse i Guldborgsund m.v.

3 VURDERING

I forbindelse med naturkonsekvensvurderingerne blev det undersøgt og vurderet, at der på land ikke var nogen udpegede habitatnaturtyper, der vil blive berørt eller væsentligt påvirket af projektet. Der er alene få forslag til afværgeforanstaltninger – hovedsageligt i anlægsfasen.

Der blev således primært foreslået afværgeforanstaltninger for at opretholde den økologiske funktionalitet for en række arter på EF-Habitatdirektivets bilag IV. Disse er ikke omfattet af habitatdirektivets Artikel 6. stk. 4.

I forbindelse med detailprojektering har det vist sig nødvendigt at foretage mindre ændringer i projektet, som har medført at der er gennemført nye/tillæg til Natura 2000 konsekvensvurderingerne /5, 6/.

I tillæggene til Natura 2000 konsekvensvurderingerne er der fortsat kun få forslag til afværgeforanstaltninger.

Afværgeforanstaltninger i de oprindelige natura 2000 konsekvensvurderinger.

I de oprindelige konsekvensvurderinger /7, 8/ er der beskrevet følgende afværgeforanstaltninger i forhold til Natura 2000-områderne:

Passage af Suså øst for Vrangstrup

Ved krydsningen af habitatområdet føres banen over ådalen og Suså på en landskabsbro cirka 25 meter over selve åen. På denne delstrækning skal der udelukkende opsættes master og elledninger:

- Arbejderne foregår udelukkende højt oppe over åen, og der tages højde for risici for udledninger af nogen art.

Vasebrovej

Det areal, der berøres, samt evt. påvirkninger til vådområdet begrænses mest muligt ved følgende afværgeforanstaltninger:

- Vejdæmningen udvides ikke inden for Natura 2000-området.
- Udlægning af køreplader på midlertidige arbejdsarealer.
- Udførelse af dræn og grøfter således at tilstødende vådområder ikke afvandes.

Vasegrøften

Øst for eksisterende tracé gennemføres følgende foranstaltninger:

- Ingen udvidelser af dæmningsfod, kun nedramning af spuns. Alt arbejde fortages fra eksisterende spor.
- Kørsel og oplag undgås helt.
- Grundvandssænkninger undgås øst for banen: Hvis det er nødvendigt med lokale grundvandssænkninger ved udvidelse mod vest, skal det ved overvågning sikres, at de hydrologiske forhold på østsiden af banen ikke ændres.
- Udledning af sedimentholdigt vand til Vasegrøften undgås.

Guldborgsund

- Det er vurderet, at den valgte anlægsmetode med nedramning af spuns, der giver et minimalt spild af sediment, er tilstrækkelig til, at påvirkninger bliver ubetydelige i forhold til sedimentspredning.

Engmosen

- Der genplanter lav åben beplantning efter udbygningen.
- Inden for flagermusenes aktive periode søges arbejde om natten undgået, navnlig i skovområder og ved vandløb.
- Sikkerhedsbelysning begrænses mest muligt og afskærmes.

-
- Det vurderes, om der kan anvendes lamper med gul stråling i området omkring ca. 580 nm.
 - Nedrivning og træfældning gennemføres så vidt muligt udenfor yngle- og overvintringsperioderne, dvs. forår eller efterår.
 - Sedimentspild og forurening undgås.
 - Levende hegn og beplantninger, som fældes i forbindelse med anlægsarbejdet, genplantes, hvor det er nødvendigt af hensyn til dyrelivet og i forbindelse med retablering af snebælter.
 - Udskiftning af blødbund sker uden midlertidig grundvandssænkning.
 - Ved arbejde mellem banen og Engmoseløbet udvises der særlig påpasselighed og passes på vandløbets brinker, så der ikke sker påvirkning af vandløbet eller tilføres materialer til vandløbet.
 - Anlægsarbejdet planlægges tilrettelagt og gennemført så spredning af frø og jord med frø af bjørneklo undgås
 - Overjorden skal skrubes af inden anlægsarbejdet går i gang, og efter anlægsarbejdets afslutning skal stabilgrus mv. fjernes og overjorden lægges ud igen eller der udlægges køreplader.
 - Det gælder generelt, at der er vurderet en marginal påvirkning af de ferske recipienter i driftsfasen når de nødvendige afværgeforanstaltninger, dvs. regnvandsbassiner, er indarbejdet i projektet.

Afværgeforanstaltninger i tillæg til Natura 2000 konsekvensvurderinger

I tillæg til Natura 2000 konsekvensvurderinger /5, 6/ er der beskrevet følgende afværgeforanstaltninger:

Valmosegrøften

Som en nye del af projektet skal dæmning og vandløbsunderføring i Natura 2000 området her ombygges, og der etableres en faunapassage.

- Arbejdsområde i Natura 2000 område minimeres og berører ikke udpegede naturtyper.
- Dæmning genetableres efter anlægsfasen.
- Eksisterende vandføring i vandløbet opretholdes i anlægsfasen.
- Erosion af brinker undgås og der tages passende forholdsregler så spild af jord og andre materialer til vandløbet undgås/minimeres.

Vasegrøften

- Dæmning genetableres efter anlægsfasen.
- Eksisterende vandføring i vandløbet opretholdes i anlægsfasen.
- Erosion af brinker undgås og der tages passende forholdsregler så spild af jord og andre materialer til vandløbet undgås/minimeres.
- Arbejdsområder placeres, hvor det er muligt udenfor Natura-2000 området.

-
- Den nye vandløbsstrækning, herunder forløbet under jernbanen ved Gl. Sorøvej, etableres før det eksisterende vandløb omlægges og vandføringen opretholdes i anlægsperioden.

Guldborgsund

I forbindelse med optagning og nedspuling af søkabler reetableres eksisterende hårdbundsområder med tilsvarende materiale.

Engmosen

- Der udlægges køreplader på midlertidige arbejdsveje.
- Afvanding fra arbejdsvej sikres at ske ind mod banedæmningen, så mængden af jord og grus mm. der skylles ud i Engmoseløbet ved regnskyl minimeres.
- Der opsættes der paddehegn gennem hele Engmosen i anlægsperioden. Paddehegn opsættes på begge sider af banedæmningen.
- Ift. evt. udsætning af blødbundsmateriale etableres en dyrkningsfri bræmme på ca. 10 m langs grænsen til Natura 2000 området. Desuden etableres en midlertidig jordvold omkring udsætningsarealet eller alternativt langs 10-m bræmmen.

4 KONKLUSION

Der er ikke inden for Natura 2000-områderne defineret kompenserende foranstaltninger iht. Habitatdirektivet.

Det vurderes for både de oprindelige konsekvensvurderinger og tillæggene, at de beskrevne foranstaltninger i projektet, som direkte afbøder eller reducerer projektets indvirkning på naturtyper og arter, er korrekt defineret som afværgeforanstaltninger eller projektilpasninger.

Der er ikke beskrevet foranstaltninger, som kompenserer for skadelige virkninger på naturtyper og arter, der ikke har kunnet imødegås ved projektilpasninger og afværgeforanstaltninger. Der er derfor ikke forhold, som vurderes at skulle defineres som kompenserende foranstaltninger iht. Habitatdirektivet.

5 REFERENCER

/1/ Femern Bælt – Danske Jernbaneland anlæg – Kontrakt Syd. Konsekvensvurdering af Natura 2000-områder, december 2011

/2/ EU domstolens dom i C-512/12 Briels m.fl. afsagt 14. maj 2014

/3/ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter

/4/ Vejledning vedrørende artikel 6, stk. 4, i Habitatdirektivet 92/43/EØF. Naturstyrelsen 2007/2012

/5/ Femern Bælt – danske jernbaneland anlæg – kontrakt syd. Tillæg til konsekvensvurdering af Natura 2000 områder. NIRAS, 2014.

/6/ Femern Bælt – danske jernbaneland anlæg. Natura 2000 væsentlighedsvurdering af anlæg ved Vasegrøften. Rambøll, 2014.

/7/ Projekt Femern Bælt – danske jernbaneland anlæg, strækningen Ringsted – Orehoved. Konsekvensvurdering i forhold til Natura 2000-område nr. 163 (Suså, mv.) Orbicon 2011.

/8/ Femern Bælt – danske jernbaneland anlæg – kontrakt syd. Tillæg til konsekvensvurdering af Natura 2000 områder. NIRAS, 2014.